

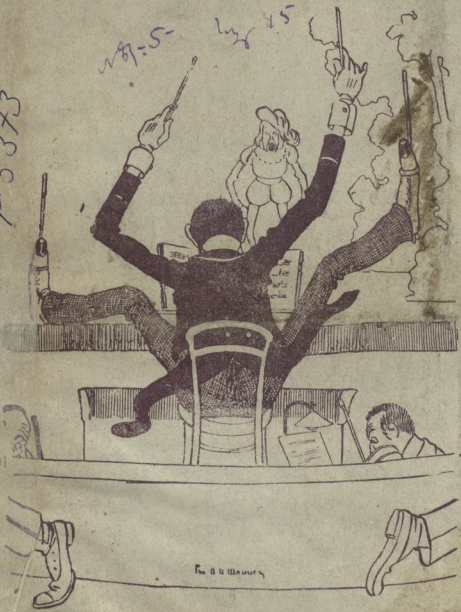
მათრასი

2

1913-14
იუბილუმი 1913-14
კაზანის ქუჩა 3/17666

ქუჩაზე ხელის-მარჯა ვერ-ვერიათ 'არ მიიღებს.
წინაღობა: გამოავსუნება: შრომის სტამბაში, ირქულს.

პაპათ ხმალსა მრფულთ ხმარობს,
დაგმო წმინდა სამართალი,
ხალხი კენესი... მტერი ხარობს,—
დაულაბა ყველას თვალი;
და წინაპართ სათნობას
ზედ დაანდა ზიზლის კვალი...
—ოი, როგორ გაიფურჩქნა
პატრიოტთა მომავალი!

II

უწმინდესი სამლოცველო
ბეგრისათვის გახდა—პური,
და თავისა დასაცავთ:
ეროვნული მტრობა-შური!
თუ სამშობლოს რამე-რუმეს,
წინდენის დროს მოკრეს ყური,
აყვირდება პატრიოტი,
იმეორებს როგორც პური...
(აი, ამ დროს ურქენს კუჭი,
თვალთ წინ უძევს ხაჭაპური,
სუკის მწვადი სურნელს უძმევს
და გოგრაში სცემს კახური).
წინ მივდივართ, მა რა არი?..
და თუ ვინმე მზეს დაეძებს,
—ჰკათ მამულის დამლუპველთა,
დაუკეტეთ კარი ბეცებს!

III

ვინც გაიცნო ეგ სოფელი,
ის სხვებსაგეთ არ გახუნდა,
შეურია სკაში ხელი,
გამოდლა და...გადაბრუნდა.
რაც მსოფლიოს ენატრება,
მამულიშვილს ის რათ უნდა?
—აგერ, მოდის დემოკრატი,
—მიაყარეთ ქვა და გუნდა!
ვისაც აგრე უყვარს თავი,
და სამშობლოს იძევს გლომბინს
რომ გახადოთ იმას ტარე, მნული
არ ეწენება რუმენის თვალთ.

სიმონიანური სხადამო „ახალ გლეზში“. პრესმანის ექსტაზი.

საქართველოს სიმღერები.

I

წარსულ დროთა მოკიქული
დღეს აწყუში ვადმოფრინდა,
მან გასცავლა ფულზე სული,—
ახალ ქონით გაიწმინდა.
შეიცვალა ქვეყნის ბედი,
დატრიალდა ხალხში ცოდვა,
ძლევის დრომას ფლობს თავხედი,—
ერს წინდენის ქორი მოღვა.

42-741

მაგრამ იგი არი ბრძენი,
ერჩის ქუჩა, უკრის თვალი...
— მოუხადეთ ყველამ ქული,
დაულოცეთ — ვერცხლის ნალი“!

5. ჩხიკვაყე.

ახალი ამბები.

სალიტერატურო დილა. დღეს 24 ივნისს, დილის 5 საათზე ერევნის მოედანზე გაიმართება საინტერესო სალიტერატურო დილა. დილას მართავს ახალგაზრდა ქალი (არც იმდენათ) რომელსაც უტყუარი ნიშნები გამოაჩნდა, რომ... გათხოვება სურს და ფულები კი აკლია. მონაწილეობას მიიღებენ ქალაქის გამგეობის ყველა პოეტ-მწერლები, „ცნობილი კაცა“, დ. პავლიაშვილი და მრავალნი სხვანი.

დღევან. ხვალ 25 ივნისს აუარებელი ხალხის თანდასწრებით მოხდება საზარელი დუელი რადიკოსა და მადალაშვილის შორის, რადგან პირველათ ერთმანეთს ვერაფერი ანეს. დუელისტები დადგებიან — ერთი ქალაქის თვითმმართველობის შენობის სახურავზე და მეორე თამაშევის ქარვასლის. სეკუნდანტები მამადავითის და მახათის გორებიდან ადევნებენ თვალ-ყურს. ბრძოლა მოხდება ზარბაზნებით.

გაზეთების დახურვა. ერთი დღით დაიხურა „სახალხო გაზეთი“, „ზაქ. რჩი“, „საკავკ.“, „თფილისი ფურცელი“ და სხვანი. დახურულ გაზეთების განახლება სამშაბათ დილიდან დაიწყება. დახურვის მიზეზი ის არის, რომ ყველა გაზეთებმა ფრიად მწვავე წერილები მოათავსეს, როგორც მავალითად „მატარებლების მიმოსვლა“, „ექ. ნავასარიანის განცხადება და სხვა.

უბედური შემთხვევა. ორშაბათს, 20 ივნისს „ახალ კლუბში“ იათ ლოტოზე გული შეეწუხდა 80 წლის მოხალე დედააკს დარეჯან ჯანჯუზაშვილს. მამასახლისებმა ბევრი ოვლი დაღვარეს, მაგრამ გონს ვერ მოიყვანეს და მიხეილის საავთმყოფოში გაგზავნეს. მორიგ მამასახლისმა გ. გვაზავამ ამ შემთხვევის გამო იქვე ლექსი დასწერა.

ნახევრად დამხრჩვალი. გუშინ დილის 5 საათზე ვერის ხილიდან მტკვარში გადავარდა ვილაც კაცი. პოლიციელებმა დროზე შენიშნეს და გადაარჩინეს, თუმცა ნახევრათ უკვე დამხრჩვალყო. ის აღმოჩნდა მოხისელი თავადი ზურაბ თფვიტლაკიაშვილი. ის პირველათ ჩამოსულა თფილისში და „ახალ კლუბიდან“ წამოსულა ბაქარის შემდეგ.

ექსკურსია. დღეს თფილისში ჩამოვიდა 24 ბრმა, 24 კოკლი, 24 ბრუციანი და მანჩჩი მოსწავლენი. ზენეიგოროდის საქალაქო განაზისა. უნდა დაათვალიერონ მთელი ქვეყანა.

გურული სცენა.

„ხოზურგეთიდან გაიხელ ვახტანგი და კნიზ ჯაბა“
არ იფიქრო ძმე გამაბრიყვო და მათქმითა:
„წინ ერთი ქალი შემოგვცხდა,
კობტა იყო შევ-თვალ-წარბა“
ჩიჩი! ვერ მოგართვი პატრიქანი! (ღამე იყო ვერ გიცანი!) მასე კი არა ასე იყო:
„წინ ერთი სტრაცა შემოგვცხდა
ზობრა იყო შევ-თვალ-წარბა“.

— ნეტა შენ გუნებას ერთის მეტი თვარ იყო რალა გიკირს.

— ნეტა დასტურ მასე იყოს შენი ქრისტეს მადლით — ერთზე დადგებოდეს მათი გვარი და გუჯაბი მეტი რალა გვინდა, ერთი კი არა ზობრა — და წარბა ას ერთიც კი იქნება მარა ერთი ისთე, ლექსის ძალით გითხარი.

— რავა ფიქრობ ბიჭო, კიდევ დიხანს იქნებიან თუ იცი?

— მაგი რომ ვიცოდე ჩემო ძამიავ როის გამეიდარებს, ცაი როის მიეწმენდს და როის მეიკორკაეებს მეტი რა მიწოდდა მისანი ვიქნებოდი — ისე აგი კარგათ იცოდე გადაწმენდილიში მაგინს ერთს ვერ დეინახავ აქანაი — ისე ხომ იცი ბნელი ღამე ვის უყვარს — როიკხა გამეიდარებს, მათი დასაფსებელი თვალებით ხომ დეინახვენ რომ არც ერთი ხის ძირში დასასვენებელი ადგილი არ ექნებათ მამინ კი მონახვენ თავიანთ „ყუდეს“.

— მარა ვაი თუ მანამდე...

— რაიო? რაიო?!

— რაი და თოზი კუთხეში აყუდეს.

ლეს — ელი.

ოქროს ფენი.

(შეგობრულა მიახმება)

წიხლს ნუ ჩამცემ შენის ფეხით, ოქროს ფეხით, ოქროს ფეხით, მავას ვკოცნი, თუნდაც იყოს დაფარული ბლომა ნეხვით; შავას ვკოცნი კოცნის კოცნით, არ გეგონოთ მხოლოდ კვებით.

ფეხი, ფეხი! არის მეხი, სიმბოლოდგან მონატები! რას მიქვია ბეთხოვენი, რას მიქვია ცხენის კეხი „რა ვქნა?! მკერდ ქვეშ გულის ნაცვლად მისვენია შენი ფეხი“. ფეხი არის ჩემი ღმერთი, ღრმა სიმაღლეს გადაშეხი.

ფეხსა ვლოკავ, ფეხსა ვწუწნი, ფეხი არის საღამური, ფეხსა ღვიძლში ვენაცვალე, სიმბოლოა ფეხის ყური, საკოცნელი სიმბოლოა და საჩქმეტად საამური.

ღმერთი... ქოლვა და ოცნება შეესვი, ვცლურწე ფეხის მტვერი; კოცნით ვსუნთქე ის ტალახი, შენ რომ ფეხით ამოსკერი.

* *

დავამსხვრე ჩემი ცრემლი ნალვენთურად მონაწური, და დავღვარე შუშა ხმელი და დავღვარე ვითა პური, ეს, მკითხველო, შენ რა გესმის, თუ რა არის ჰანგი რკოსი? ფეხი არის ყველაფერი, სიმბოლოდან სიმბოლოსი; იმედი მაქვს, რომ შემაქმებს წმინდა ფეხის კრიტიკოსი, რატომ სატრფოს ვერ ვუყრდე ერთი წყვილი ფეხსამოსი!

მარუსია, ანუსია! თავს გავიტებ შენის ფეხით: როს ავლოკავ, არ იქნება დაფარული ბლომა ნეხვით; ვა! ირწმუნე, ფეხი, რალა! მე არ ვამბობ ამას კვებით!

* *

რა ტკბილია ფეხის მტვერი, რა კარგია ჭკუის მეხი: გრიშაშვილსა ლექსი ვამაყ, ფსევდონიმიან მაქვენ მეც--

ფეხი.

საიდუმლო ბარათი.

დაო სალომე! კარგა ხანია შენი არაფერი მსმენია. არ ვიცი რას მივაწერო შენი სიჩუმე. განა მეგობრობა ასეთი უნდა? თუ ისე გავიტაცა ცხოვრებამ, რომ ყველა ნაცნობ-მეგობრები დავაიწყებდი, არც ეს გამიკვირდება, რადგან ეს ერთი ხანია სრულიად დავკარგე რწმენა ადამიანებზე. ერთად ერთ მეგობრათ მხოლოდ შენ გიგულეობდი. მართალია ეხლა ზაფხული დადგა სტუდენტები ჩამოვიდნენ და კარგ დროს ტარებში იქნები, მაგრამ არც ასეთ დროს უნდა დავიწყო მეგობარი. რამდენი ხანია მინდოდა მომეწერა ჩემი ამბავი, მაგრამ აღრესი არ ვიცოდი, ეხლა შემთხვევით გავიგე და ვისწრაფვი ყველაფერი გაცნობო. რომ იცოდე, ჩემო სალომე, რამდენი რა გადამხდა იმ ხნის განმავლობაში რაც

ჩვენ დავშორდით ერთმანეთს? სულ რაღაც ორი თვე იქნება რაც შენ სოფელში წახვედი და მე ქალაქში დავრჩი, მაგრამ ეს ერთი თვე თითქმის წელსწადებს უღრის თავის შინაარსით. დადგა თუ არა მაისი რკინის გზის სადგურს არ მოეშორებოვარ, ხომ იცი ექსკურსიები იწყება ამ დროს და სტუდენტები მოდიან. რომ იცოდე რა დრო გავტარებ რამდენი ღამაში სტუდენტები გავიკან? ყველაზე მეტათ მომეწონა სტუდ. დომენტი ჩურჩულაძე. რა ლამაზია, რა კობტა, რა მშვენიერი თვალები აქვს? მალალი, თეთრი, ჭროდა თვალბიანი. ისე კობტათ აღვია მუნდირი, რომ ნამდვილ აფიკრებს ჰგავს. მერე სიტყვა პასუხს და ზრდილობას არ იკითხავ? ოჰ! რამდენი ანეგლოტები იცის, თუ გინდა, რომ მუდამ იცინოდე ყური უნდა უგდო მის ანეგლოტებს. პირველ გაცნობისთანავე იმანაც რაღაც სხვაფერიც დამიწყა ყურება. ალბათ მეც მოვახდინე მასზე

შთაბეჭდილება. თუმცა ქუთაისისკენ მიდიოდა, მაგრამ აღბათ ჩემი გულისთვის დარჩა თფლისში. მეორე დღეს დილა აღრან გოლოგონის პროსპექტზე შეგხვდით ერთმანეთს და საღამომდე შეუსვენებლათ დავდიოდით, არც გვისვამს და არც გვიქამაი. ისე ახლოს გავვცანით ერთმანეთს რომ შენობით დავიწყეთ ლაპარაკი. აი სწორედ ის ვისაც ეძებდა ჩემი გული. შემიყვარდა, პირველათ ვიგრძენ ის რასაც სიყვარულს ეძახიან. მთელი ღამე არ მძინებია, სულ ის მეღვა თვალ წინ გათენდა თუ არა მეორე დღეს ტოლოგონის პროსპექტისკენ გამოვექანე და ისიც დანიშნულ ალვას დამხვდა. გადაწყვეტილი გვექონდა ბოტანიკურ ბაღში წასვლა, წავედით. რადგან ადრე იყო, ხალხი სულ ცოტა იყო. დავიწყეთ ხეივანში სვირნობა. დომენტიმ სიტყვა სიყვარულზე ჩამომიგდო, გულმა ძველა დამიწყო, შეგხედე და გაეწითლი. ნელა ხელი მომხვია გადამიწია კისერი და გაგეყვით კოცნა დამიწყო, მე თითქოს დავიბნედი, თავებზე დამესხა, წარმოუდგენელი ნეტარება ვიგრძენ. კოცნა ხომ სირცხვილი არ არის, მით უმეტეს როცა ისეთ კაცს კოცნი, რომელიც მოგწონს? ისე გავთამამდი, რომ თითქმის მთელი დღე ტუჩი ტუჩზე არ მოგვიშორებია, დავითვრით სიყვარულით, დომენტი მეფიცებოდა სამუდამო სიყვარულს და მეც სიამოვნებით ვუსმენდი. ჩვენისთანა ბუნებრივი ამ დღეს არავინ იყო. დომენტიმ მოინდომა უბეში ხელის ჩაყოფა, მაგრამ ეს კი არ დავანებე. ხომ იცი ჩვენ ორივე ამ აზრის ვიყავით, რომ ზნეობის წინააღმდეგი არ არის თუ გათხოვე. ბამდი ვინმე გავიტყუებს და გამოვსვლით ნეტარებას. სანამ დროა უნდა ვიგრძნოთ ყველაფერი, თორემ როცა გავთხოვდებით. მეც სულ ჩავვლავას ოჯახი და ქმარის ექვიანობაც სიკაცხლეს მოგვიწამოავს. იმ ღამეს თერთმეტ საათზე დავბრუნდი. ტუჩები საშინლათ მტკიოდა, თანაც დაღლილობას ვგრძნობდი. მთელი ღამე მკვდარივით მეძინა. გათენდა თუ არა მაშინვე ბოტანიკურ ბაღისკენ გავიქანე. ჩემი დომენტი კარებში მიკლდიდა დამინახა თუ არა მომვარდა გადამხვია და გავიყვით დამიწყო კოცნა. ამ დღეს თითქოს შევეჩვიეთ ერთმანეთს, აღარც გავწითლებულვარ, უბეშიც თანამან ჩამიყო ხელი, მთელი დღე კოცნაში გავატარეთ. როცა შეღამდა დავაპირე წამოსვლა, მაგრამ არ გამოიმშვა. დავხვდით მშენებელ. ახლო-მხლო ჩვენს გარდა არავინ იყო. დომენტი ისე მეკვროდა თითქოს სურდა გულში ჩაძრობა. მისმა სიყვარულმა დამატრო, თავებზე დამახსა.... ორი დღეა რაც ლოგონიდან ავღიქი. ისევე იმ ბებია ქალმა მიშველა, რომელმაც შენ. განა დიდი ცოდვა ჩავიდინე? მე მგონია არაფერი, მოხდა ის რაც ყველას თავზე ხდება, სამაგიეროთ ვიგრძენ ნამდვილი ნეტარება. ცხოვრებაც ეს არის. ესლა ბაკურიანში, ან წოდებოში წავალ, და ამ ორ თქვეს იქ საუბროვით გავატარებ, იქ უფრო თავისუფლათ შემიძლია დავეწყო სიკაცხლეს ნეტარას, დომენტიც შემპირდა წამოსვლას, მაგრამ არ ვიცი იქნება თუ არა

მარა სულ ერთია ის არ იქნება სხვა იქნება. შენ უსათუოთ უედა წამოხვიდე, ხარჯის ნუ შეგეშინდება იფათ გამოვალთ. მომწერე ყველაფერი შენი ამბავი. მარად შენი სოფიო.

ნიწ.

სალაბში მათრასს.

მოგესალმები მათრასო
 ნაკუთხოვ ეშმაკისაო,
 მესტიერულ გშვენის რაქულო
 ბაბაყულ ბლიკვადისაო.
 ერთ დროს კენტიცა გწყალობდა
 ეხლა სოროოში ზისაო,
 შარადას კოლო ბზუკინებს
 და ონისიშე ხსნისაო.
 ტლანქამე ტლონკებს უშატა,
 შხანკოლა ქინქარს კრეფსაო,
 პიტანამაც ჩააბტინოს
 ნუ გადაჰყვება სკვსაო!..
 მო ჯოჯოხეთის შეღლებო
 მათრასი ვივდოთ ხელსაო,
 ზურგი აუწვათ ჟმეგობრებს¹
 ეძებდნენ სორო-ხერელსაო.

ხუტუ.

ოთარასის წერტილი ქალაქში.

(ნასწავლ ხალხისადმი)

ჩემო სსასხელთა და არაფერათ სსასრვებლთ ბიძებო და ბაბუებო, რომ მოკახინწყვენ თავს უველავს აქინე და ხუნტრუგობთ ერთა ჯანო ვინმეს გავადატანოს თავში და იეთხეთ ტუქვათაი შანტ სთფელელებს ამაჟე რას უშობათ, მოვეკვდით მოფრნით, წყაღმა წაგვიდო თუ ქარში. მაშანში მახუნა არ წამიწუდეს ამაზა თქვენი ნსწყაღობა არჯანმა მოკაღლიტონ, თთქვათ თუგინდა ქალაქში დაბაღლეუქტილი და ნანდრანაი გვერათ გაპირადილებს რომ არ გენადლეუბოდენ ამს არც ლმურთი მოკატაგებენ და ჯანო. რეის არ გასსოფლარან წიგნ-დამწვარა მამთქვენი რომ ზრუკეთ, კალათთ, უბათ რომ გახადადენენ ხეფს ვლასში და გინიტადენ ზინში, ასე

განსწრებლათ და თანკართ გამოგზარდეთ, სულზედ მოსასწრებლათ გუჟურებდით, გვიზარდეთ დაჯატდით ჰეტ-რებურდებან და ჩაქვიან შეთარეშეთ უფალიფერა, ამისხანა განათლდით და ჩვენ კი ავი დავგვისწავლო, შეგვგაბრუნეთ ზრუგი და თვალის დასანსხვათ დავგვეკარგეთ. განიშობ-რებათ თუ განიშობდით ამისა სცეს კუგუხის რს მხევა-ლოდით ჩვენი სისრან დაწინა განსწავლიდით. თქვენ ია-რამის იძახით და ჩვენ ცოფიანის რომ შეგვეჭამის უი შოა არ იტყვიით. იგი არა და იგიც კი თქვენს ერთს თქვენისთანას ქუთასში დედ-მამა სტუმრებია და თურმე მის სხლში არ შუუშეა, რა და მინეგინათ სოფლის განის შეიღობათ, რა ამისთანა შეიღებს განიხთა გადუ-ურჩხეული ფუშინვა, ჩვენი უკადრისი კადანა ჟანსხანაში. ჩვენ ჩვენ ვართ და თურმე ასში ერთი ბქინვიც ბუერს აფერს აკეთებთ, ზოგი მარტუია სუდიობთ, ზოგი ადუ-კანტობთ და რა ვიცი თქვენი ბუნდუადა, არა მარტუია ხეუსახა სცეს რას მიტროკინობდით, მოსუღიუფით და კილო ათას თხერს თუ ვანრნთ თქვენც არ დავამხდლი-დით ჭადს და ლობიას, არა მამის ცხონებამ ჟობია მითთ აზრზე და ერთიცხუ ჩვენსკენც შეიხდელი ჩვენც კანცია ვართ. სოფელიუბო რომ ვართ იმისა და კილო თქვენდა ჭირისუფლათ თუ სსინრცხუო ვართ დასურ განკავსდა მიწა. ხო ერთხუ ჩვენსკენც გამოხედეთ შეთქი, იგი რანცხ ტრიატობა ბქინეა რომ განკვენ ჩვენსსცდ შეიტ-ანეთ, განსუთების სქემზედ მოგვეხმარეთ, ვაჭრებმა რომ განკავტუვა რანცხ იმის წამალით გამოხერბა ქეი მეოხანა ნურც იგი დავაიწუდებან, რანცხ ლექტეობათ არც იგი გავწეის რომ აქანა წეიავთხოთ, აქანა მართალაა ლუბ-ლას სხლად რომ გავაქეს, მარა მიწის სხლად კი იმისთანა იშქ რომე ლაფთა განჭინდება შით, სულ ცხონებუღა ახლათობის დროს მთელი სოფელი მისი პრანგანდის-ტახათ ქარფათ ვეტოვდით, ჩემი ბატონი შენ ხარ და ერთი ორ-სამი ჭეირთი სსინრცხვათ რაცხს მიწის იარ-დათა იგიც გამოგვიძღვანე, კილო კი განკავი თუ რამე გვეტუვიან ავიც რუ დავაიწუდებან, თუღლე თუა სქემ რანცხს ქე იმისთანაში. შო და მკითხობთ თქვენ თუ მო-გვეთობით ჩვენც მოგვეთობით თვარა დმართს დუჟუგ-რეთ უჩეოთ ვერც თქვენ იყარვით ტუჟუღათა ერთ ნახეარ წეიავდეს რომ განკუგვირეთ და ჩვენი ნამუშეარა არ გამოიგზარნით ძალდებით დავიძინებან, გვეღთუბსა სვლით დანახვით ჰირს, ხო ასე თვარა, გავსწრეთ ერთი გობას ჩვენც სჭარო კანცია ვეაუვით რეზა დავაიწუ-დენ რომ ჩემიგონდით ქუდმოკლეჯადი, შეგოთონდუ-ბოდით სტოლზე და ერთმანეთს გლეჯდით — სოფლის გლეჯებო არა ჩემი ამხანაჯათ და არა ჩემით. ჟვარა აქ-ნად და ოქროს სუევიარ და რომ დაბრუნდეს კილო იგი სულ ცხონებუღა ახლათობა კილო სჭარო შეიქნება იგი გოკავი და გობალა და მამის კი ვინცხ ამისით სე-ჯიქითხუ. მაკითხ წეირლს თუ გამოიგზარნით კას იხანით. ბწერს თქვენი შექეირთე და გამოხზრდული ოთარაი ტუჟუ გამოხმარდით.

ორი ეშმაკი.

პირე. ეშმაკი. სალომი!
მეორე ეშმაკი. (ქაქანით) გაგიმარჯოს! უჰ!
პირე. რა ამბავია? რა გემართება?
მეორე. ცხელა! ცხელა!
პირე. თუ გცხელა საავარაკოთ ვერ წახვდელი?
მეორე. კი შენ მოგივიდეს კი საავარაკოთ მე მეცოლოს?
პირე. განა რა ცალეები გკილია?
მეორე. იჰ! შენ რა ვითხრა? განა ასე აბუჩად ავღლება შეიძლება საზოგადო მოღვაწის? მომკლა საზოგადო მოღვაწეობამ.
პირე. რა გააკეთე? შენი გაკეთებული ჯერ არაფერი მიწახვს და ასე ადრე კვდები?
მეორე. სამასხროთ შენი თავი აიგდე განა სად იყავი ვერ დაინახე ამ ერთი თვის განმავლო-ბაში რამდენი კრება გავმართე და რამდენი სპანის ბურთი გავაკეთეთ?
პირე. კრებებო ავგაშენა!
მეორე. ავგაშენა თუ დავაშენა, მე კი მომკ-ლა და სწორით დაწვეულილი თვეებია ეს მისი და იენისი. ავერ თავად-აზნურთა კრებას მოვრჩი, ავერ წერა-კითხვის საზოგადოების კრებაც გავათავე სახალხო სახლთან არსებულ ქართულ წარმოდგენების მმართველ წრესაც ავეუგე ანდერძი და ესლა ქართული დრამატული საზოგადოების კრება ი-მრჩა და ისიც დაღლილობის გამო ენკენისთვისთ-ვის ვადავდე.

პირვე. მართლა ქართული წარმოდგ. მმართველ წრეს რა უყავი? როგორ თუ ანდერძი აუჯა?

მეორე. ისე, რომ როგორც იქნა გაგმართე კრება, გაეწინაღ-გამოეწინაღე გამეგობის სადგომი და მორჩა. ეხლა რაც უნდა ისა ქნან.

პირვე. ისე კარგათ თუ წაიყვანეს საქმე, როგორც ამდენ ხანს კიდევ არა უშავს რა. ხმა დადის ალ. წუწუნავის ქართულ თეატრში იწვევენ ფლავ-ზეო: მართალია?

მეორე. სრული ქეშმარიტებაა. მართალია საზოგადო მოღვაწეობა კარგი საქმეა, მაგრამ ფლავიც კარგი საქონელია. ვანა მარტო ალიოშამ რათ უნდა აილოს „შვიდუელი“? დეე ეხლა სხეგმაც სცადონ.

პირვე. ის უთუთო სახალხო სახლში უნდა ღარჩეს.

მეორე. დარჩეს რომელია, ძველა ხურჯინი ხომ არ არის? თუ საქმელ სასმელს და ჩაცმა დახურვას გადაიჩევენ მეგრე დარჩება.

პირვე. სამწუხაროა. რა გაეწუება. ქართულ დრამატიკულ საზოგადოების კრებას ენკენისთემიდი არ აპირებ?

მეორე. არა.

პირვე. მაშ, როგორ? მანამდე არაფერი არ უნდა გააკეთოთ?

მეორე. როგორ თუ არ უნდა გაგაკეთოთ? უკვე სამზადისს შევეუდექით, დასს ვადგენთ, გვინდა ყველა საუკეთესო მსახიობთ აქ მოვეუყაროთ თავი.

პირვე. ძლიერ სასიამოვნოა.

მეორე. პრემია გამოავცხადეთ.

პირვე. რა?

მეორე. პრემია.

პირვე. რის პრემია?

მეორე. ვინმემ უნდა დასწეროს საუკეთესო კომედია ან ოთხ ან სამ მოქმედებიანი პირველი მიიღებს 200 მ. ხოლო მეორე 100 მ. პიესები კი ჩვენს საკუთრება ვახდებთ.

პირვე. მეტის მეტათ სასიამოვნოა, მაგრამ ეგ ხომ ის იქნება რომ პიესას იყიდით, რალა პრემიას აცხადებთ ადექით და გამოაცხადეთ „გყიდულობთ საუკეთესო პიესას, შეგვიძლია ამდენი გავიღოთ ფასად და სხვა“. ერთ ორჯერ რომ „თბილისის ფურცელში“ გაუშვებთ განცხადება მეტი არ გინდათ აუარებელ პიესებს მიიღებთ.

მეორე. აბა რას ამბობ? ჩვენ გვინდა ამით წავაქეზოთ ჩვენი მწერლები, პრემიის დანიშნებით ჩვენ პიესასაც შევიძინებთ და მწერალსაც.

პირვე. შორს რალათ მიდიხარ, დასწერე თითონ შენ და პრემიაც შენ დაინიშნე, ლუკმა გავარდეს ჯამში ჩავარდეს.

მეორე. ექს!. შენ დღეს მზიარულ გუნებაზე ხარ. მე არა მცალიან. მშვიდობით! კიდევ მალე შეგხვდებით ერთმანეთს.

პირვე. მშვიდობით!

დ ე ზ ე მ ე ბ ი .
(გურჯაის საჯარტო).

ოზურგეთი. „მთარხის“ გამოსვლა—ქალაქის ბურგომისტრს პლატონს მაშინ შეუმცხადეს, როცა ის სამთარხათო ყველაფრით მზით იყო, ესე იგი როცა მიუღერის საშვალგებით ტანთ გამარცხული დილის ნამაზს ლებულობდა—შიშისაგან თავში დაეღლა დასცემია, მაგრამ რაკი დავლას იქ საკბილო ვერაფერი უნახავს საარჩევნო ცენზი ჩაუშავებია. კოხლავ.

შემოქმედი. მთავ. მამასახლისმა მკვაგარიანმა ერკეთში სახელმწიფო ფულგები ჩომისქნა—მოხანანიებლათ (თუ მოხანანელათ!) აქ გადმოგზავნეს —აქედან „სადაკლადოთ“ ქუთაისში მიქიაშვილთან იგზავნება.

წერა.

ნიგოთი. გამებარდა ტკბილი ხმა
„მთარაბი და მთარაბი“,
ერი ბეგრი მომხდებთ,
არ ღამზოგონ ახმახი.

დიდა კარაფელისონ.

ღვამზუ. გვეგონა გაცვლა-გამოცვლა ერთი მეორეში გაქვითდებოდა, მაგრამ იმოდენა გასათავი მოგვთხოვეს ლამის არის გავკათავონ.

კოჭლა.

ხილისთავი. (გურიის) მას შემდეგ რაც ნეტარ ხსენებულმა ბოქალუმ ივანსუკმა მაზრის ქუჩა შეაკეთა ყოველ-კვირაობით დილიდან-შეღამემდე იმართება ქალ-ვადების დოლი (მარულა). პრიზებს „ხანუმ“ ქალი იღებს.

მადლადი.

ლანჩხუთი. ექვთიმე ფერშალმა ყოველგვარი და ყოველ-ჯური მამა.....(დამახინჯებულია) მონოპოლია აიღო.

ქანჯანი ნუშტარი.

დ. სამტრედია. კვირას 10 ივნისს დ სამტრედის ბაზრის ეკლესიაში დიდებული წირვა გადიხადეს. წირვის შემდეგ მღვდლათ აკურთხეს ბაზრის დებუტატი დ. კვანტალიანი. ჯამაგირათ დაენიშნა 729 მ. დემუტატორისთვის დიდი მადლობა გადაუხადეს და საჩუქარიც მიართვეს.

ხონი. სახელდახელოთ ჯერ მეტს ვერ გწერთ. აქაურმა ინტელიგენციამ, როგორც იქნა, გახსნა კლუბი და ჩინთქა შიგ, ისე დაეწაფენ, როგორც წურბელა სისხლს. არ გგონიათ, რომ ჩვენი კლუბი თქვენ „ახალ კლუბს“ ჩამოუარდებოდეს. ვიცოცხლოთ და ენახათ რა იქნება. ამ რამდენიმე ხნის წინად წ. კ. ს. წიგნის მალაზიასა და სამკითხველოში რაღაც „ნედორაზუმენიე“ მოხდა და ორივე ერთათ მიაკეტეს. ერთი კვირის შემდეგ „ნედორაზუმენიე“ გამოირკვა და ისევ გააღეს. რა იყო, რა მოხდა ჯერ? არაიენ იყის. საჩქაროთ მოვივლი გუბს, კუბს, ნაილაღვეს, მათხოჯ-ჯიხაიშს და რაც ამბები იქნება სულ ერთათ მოვიწერებ.

ზრფელტარი კშმაკა.

ჭითათურა. შავი ქვის დამტვირთავ მუშებს განზრახვა აქვთ ამ მოკლე ხანში თავიანთ ადგილების „განასპროდეთ“ (იაფი ვაქრობა) გამოაცხადონ. ეს დიდებული აზრი პირველად პირველ არტელის მუშათა ნაწილს მოუვიდა თავში.

— აქაურმა მიკიტებმა გადასწყვიტეს კვირათქმე დღეებში დუქნები დაეტონ, რათა თავისუფლება მიანიჭონ თავიანთ ნოქრებს. ამა სავანზე გუბერნატორსაც მიართვეს თხოვნა და დახმარებას სთხოვედნ. ამ კეთილი საქმის ინიციატორები არიან: ი. ჭაქვანიძე, თხელიძე და რ. ცოტაძე.

— ამ მოკლე ხანში დასრულდება ნიაღვრისაგან წადებულ ეგრეთ წოდებულ „ბუქაიჩის“ სამკითხველოს შენობის შეკეთება.

ბეძა.

ქუთაისი. ერთ ქუთათურ ვაჭარს განზრახული აქვს გახსნას ქუთაისში ლანძღვა-გინების კურსები. კურსებზე სხვათა შორის ლექტორებათ მოიწვევენ სოფლის ზოგიერთ მამასახლისებს.

— ამ დღეებში სხვის ქალებთან არშეყობისათვის ერთი ქუთათური ვაჭარი ლაზათიანად მიზილა ცოლმა.

— აქაურმა „მამებმა“ დაადგინეს ქუჩები კვირაში მხოლოდ ერთხელ დაწმინდონ და ფარნები საღამოსვე ჩააქრონ, რომ ცოტათი დაამძიმონ ცარიელი კასა.

ხონელი კშმაკა.

როცა ჩვენ ეურნალის გამოცემის შედეგებით მაშინვე გავითვალისწინეთ, რომ ნაჭირობის შეიძლება მდამბურის და ადვილ გასაგების ერთ დანიწეროს ყველა წერილები, რადგან ჩვენი მკითხველები უმეტესათა ქართულ ენაზე არიან განვითარებულინი. ვადარეკებოდა ესე ჩვენი წინდაწინვე ვაცნობთ ყველა ჩვენ მეცნიერ თანამშრომელთ. მიუხედავთ ასეთ ზომებისა ჩვენი მეცნიერ-ფილოსოფოსნი მინც ვერ ასცდნენ საერთო სენს და პირველივე წერილები უცხო და გაუგებარ სიტყვებით აქრულებული გამოგვიგზავნეს. ამისა გამო იძულებული ვავხდეთ შემდეგ საშუალებისთვის მიგვემართა: გადასწყვიტეთ თვითონველ ნომრიდან გამოვკრიფოთ უცხო და გაუგებარი სიტყვები (ყველა სიტყვები უცხო არ არის, მაგრამ ზოგიერთი ნამდვილი ქართული სიტყვაც ბევრისთვის იგუგუზარია და ნამდვილი მის მნიშვნელობა არ იცის) ყველა ერთათ მოვაქციოთ ეურნალის ბოლოზე და შესაფერი ახსნა-განმარტება მივსცეთ. ხოლო თუ ესმეტსთვის ჩვენი ახსნა-განმარტებაც გაუგებარი დარჩეს იმ შემთხვევაში მინამართნე მთვარად ღვინოს, სულ ერთათ ქართველ მსახიობით, მწერალით, უბრალო ინტელიგენტებით თუ სხვა ენებშით იქნება მთვარალი და ყოველივე სიტყვის მნიშვნელობას ადვილათ გიივებს. უმეტესათა, როცა მთვარალი ღვინო სადღეგრძელოებს სვამს სარდაფში. ამ გვართ ვეცდებით ჩვენ მკითხველებს ყოველ ნომერში შევუსრულოთ დანაპირები და მით გაუადვილოთ განავითაროს თავისი გვარა.

ა.

ა—ღრმა მეცნიერება, რომელიც აუცილებლათ უნდა შეისწავლოს ჩვენმა ბაქია თავდა-აზნაურებმა, განათლებულ-განვითარებულ-გათვითცნობიერებულ ყოველივე ახალით განმქედიულმა „ბარიონებმა“, მყვირალა „პატრიოტებმა“ და სხვათა, რომ წემდევ შეეძლოთ იყვირონ ეროვნობის, ენის და სარწმუნოების დაცვაზე.

აბგ—მღვდლის (უმეტესათ სოფლის) მუცელი, სადაც ის ილაგებს სასწროს, არა სულისას, არამედ მუცლისას. ვისაც წარმოუდგენია სოფელი მღვდელი ის უოოოთ წარმოიდგენს ჯორს, ხოლო ვინც წარმოიდგენს ჯორს ის ადვილათ წარმოიდგენს აბგასაც. „ჯორზე მღვდელი უჯან აბგა“, ეს სულ ყველამ იცი კარგა, უამისით ის არ ვარგა.

აბანო—არის აბანო ცაცის, აბანო ვირის ე. ი. სახელდარის. პირვილ და მეორე შემთხვევაშიც კაცი სარგებლობს აბანოთი. თუმცა აბანოც ვირის აბანოს ეძახიან, მაგრამ ვირი იქ თავის დღეში ვერ ეღირსება შესვლას. არ ვიცი რა მოსაზრებით, ხოლო ვირების აბანო მეტია, ვიდრე ცაცების თუმცა რიცხვით ცაცები მუდამ სპარზობენ ვირებს. ამიტომ ჩვენს ეურნალში სადაც შეგხვდეთ სიტყვა „აბანო“ მუდამ იგულისხმეთ ვირის აბანო“ სადაც უმეტე-

1913-9-2

„მითრანის“ ფოსტა

ლია ყველა მკითხველი იქნებოდა, ხოლო თუ ვინმე არ ყოფილა ვურჩევთ თავის თვალთ ნახოს და დასტკბეს მისი სიმშვენიერით.

აბრუნდი—ქართული საქმე.

აბრადნი—ქართული მსაგლოზა.

აბრავი—ქართული მწერალი.

აბლაბუდა—საზოგადო საქმე.

აგაპაკი—ქარაფშუტა ქალ-ვაყთა და საბალო-ხოთ გაგზავნილ მეულროთა „საკინტრიკო“ (როგან ამ ასოზე წყვადთ, სიტყვა აკვინტრისკან შაშინ ვაისნით) ილაგი.

აგუნა—გვაბდღმებულ“ გორულის თაგი. ასეთ თავებს გორულები ახალ-წელს ურახუნებენ კედელს ან საწინაბელს.

აგადო—ქართული სალაში, მეტათ ტკბილი და საამო, თანაც მეტათ მწვევე და მწარეც. ასეთ სიტყვას, ჩვენ, ქართველები ვხმაროლთ უმეტესათ საზოგადო კრებებზე. როცა რაიმე დიდი საქმეს ვაკეთებთ. ხშირათ ეს სიტყვა ხორცს ისხაჰს ხან კრებაზედვე და ხან კრების შემდეგ.

ადგილი—უსაქმოთა ლუკმა, რომელიც ზოგს მსუქანი შეხვდება და ზოგს მქლე-ხშირათ ისიც მოხდება, რომ ეს ლუკმა მიდების შემდეგ სუქდება, რისთვისაც სხვადასხვა დროს სხვადასხვა საშუალებას ხმარობენ.

აღმაცენა—ქართველ პოეტთა ძილი, ძილში ცაზე ვარსკლავების კრება და ზღვის ფსკერზე ბუჩქაობა.

აშარი—ფრიად ზრდილობიანი და ყოველ მეცნიერებით გატენილი ქალი, სულ ერთია „ადამა“ იქნება თუ „ბარიშა“.

(შემდეგი იქნება)

დ. ყვირილი. ფონ-მოტრანსკიანი მკითხველთა დაგებულადი თქვენ ზატარა ფელეტონის „ყვირილი და დეკრეტი“, მაგრამ ერთმა კარგობამ შეკვიპდა სედა. ის ამბავი, რასაც მაქარა დრუ-შედეკრეტი შეუფერხუნება, ისეთა რამ არის, რომ მაზე სუძრბობის კადოთი რისამე დაწრას ბეჭდს არ ესიათფენას. რაც შეკვიპა თვით „შედეკრეტს“ ჩვენის ჰხრით სკირათა მათი სურათები და „ფორმულაბანი სისათუა მოგვარდით რაც შეიძლება ხება. სიმამრებით დაბეჭდვით.

ქუთაისი—საღს. მივალთ თქვენა წერიდი ქუთაისის „სლავიტრანსურთ დიდა-სლამობის“ განხორების, სლავიტრანის და სხვების შესახებ, თვალისწილებს მავთ ვერ გაკვირვებთ. „დიდა სლამის“ აქ ყველა კოჭლა და ბრუტანა მართავს, ხოლო „სლავიტრანს“ ყველას იტნობს ვინც ქართული კითხვა იცნის რაც საქონელად წერდეს მანც დაგებულადი მაგრამ უკუდა არის. სკირათ მანც დაგებულადი მოგვარდევ ხშირათ ცხელ-ცხელი ამბობ.

ჭიათურა—ბიარინიშვილს. ის კარგობავს, რომ ჩვენა „მითრანის“ ჯერ ხანათ მხოლოდ რვა გვერდი კომოდის შეუძლებელას გრძელ-გრძელი მითხრბობის და ლექსების ბეჭდვა. უოველ შემთხვევაში თუ მოსახერხებელი იქნა „სლავიტრანს“ დაგებულადი, ხოლო ლექსების რა მოვასსენათ. პოეტები ისედაც ბერვი გვეყვს და კარგი პოეტიება თქვენც რომ არ დაიწყოკდეთ პოეტობას.

ირ. ტ—ძის. მივალთ: „ჩემს ვენერას“, „ავღლებ კატარღელას“, და მრავალი სხვა თქვენი ლექსები მაგრამ... მაგრამ... დაბეჭდვის მაკავრ... დახიეთ... რად გან ძლიან კარგი ლექსები იყთ.

ს. შანიძე

რუსეთიდან ჩამოსული ექსკურსანტები თფილისის ქუჩებზე.